

Krzysztof Dybciak

"O pewnym materii przemieszaniu,
czyli między baśnią a science fiction",
Ryszard Handke, "Teksty" nr 5 (1975)
: [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/3 (61), 166

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ HANDKE Ryszard: O pewnym materii przemieszaniu, czyli między baśnią a science fiction. "Teksty" 1975 nr 5 s. 50-68.

Autor rozważa analogie i różnice zachodzące między baśnią a science fiction. Fantastyka naukowa, podobnie jak baśń, jest próbą wyjaśnienia tajemnic rzeczywistości, pełni więc funkcję terapeutyczną. Science fiction jest dziś - jak niegdyś baśń - najbardziej skonwencjonalizowanym gatunkiem literackim. Fantastyka naukowa jest natomiast bliższa rzeczywistości, gdyż nie tak dobrodusznie optymistyczna. Inaczej dokonuje się w obu gatunkach usuwania świata przedstawionego z zasięgu empirii odbiorcy: w baśni następuje ucieczka w przeszłość, w science fiction - w przyszłość. Inne są też rodzaje motywacji pojawiania się cudowności - w science fiction zmyśleniom nadaje się choćby pozór naukowości. Tezy teoretyczne egzemplifikuje autor twórczością Stanisława Lema, głównie "Bajkami robotów".

BP/61/9

K.D.

/I/ KOSSAK Jerzy: Egzystencjalizm w filozofii i literaturze. Wyd. 2 zmien. i poszerz. Warszawa 1976, KiW, ss. 279, zł 40.-

Próba marksistowskiej krytyki egzystencjalizmu. W centrum zainteresowania autora znalazły się przede wszystkim problemy genezy i funkcji społecznej kierunków pozostających w kręgu koncepcji filozofii egzystencjalnej, ujmowanej jako pewna wizja stosunków międzyludzkich. Wielorakie powiązania wewnętrzne tego systemu zostały ukształtowane z materiału idei zrodzonych w różnych dziedzinach aktywności duchowej człowieka (filozofia, literatura, obrzęd religijny, obyczaj).

BP/61/10

M.Cz.